

ham saa være saa tykkudet, som han vil, saa at det heller ikke vilde bide paa ham, saa er jeg dog overbevist om, at jeg saa meget kjender til Strømningerne i en Valgerbefolkning, at Ministeriet ikke vilde fra den have faaet 70,000 Adresserunderskrifter efter det andet Provisorium. Forholdene her til Lands ere saadanne, at Alle, hvad Parti de høre til, længes tilbage efter rolige, ordnede Tilstande, uden at der behøvede at ske, hvad der nu er fset, hvilket efter min Mening er en Udmygelse for Folkethinget, en Svækkelse af Friheden; jeg tror ikke, at jeg behøver at forklare, at det danske Folk, der har baaret saa megen Ulykke i den sidste Tid usor skyltd, at det ikke skulde behøve at gribe til Vaaben for at værges om den Frihed, der blev stabt i 1849. (Kjær og Winther: Sufk paa 1866.) Jeg husker paa Forfatningsforandringen i 1866, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) og det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) minde mig om. Det var paa Indstilling af det ærede Medlem (Winther), det veed jeg nok, at vi fik 1866, det behøver det ærede Medlem ikke at minde mig om; men jeg skal tage denne Indvending op med, hvis den ærede Ordfører tillader, at jeg forlader det Thema, jeg hidtil har beskæftiget mig med. Disse 2 Medlemmer underskrev en Gang et Aktstykke af 30te Juni 1870, hvori der stod, at vel er det efter Forfatningen af 1866 svækket at arbejde hen imod en folkelig Selvstyrelse, naar Landstthinget mere er hømmende end fremmede, men dette skal ikke afholde os fra at have den Stilling, at Folkethinget er Lyngdepunktet i vort politiske Liv, og at vi maa naae Folkets Selvstyrelse, thi uden det, er Forfatningen uden Liv og uden Indhold. (Lh. Nielsen: Efterhaanden!) Efter det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds's Mening staa der ikke Andet end: efterhaanden, naar vi en Gang ere bøde og borte, saa kunne Andre arbejde. Men de ærede Medlemmer for Aarhus Amts 1ste Valgkreds og Viborg Amts 4de Valgkreds, der 4 Aar efter, at denne Forfatning var traadt i Kraft og vi havde prøvet den, underskrev Aktstykket, de sagde trostigt: Lige overfor dette Landstthing og under denne Forfatning have vi bevaret Hovedindflydelsen osv. paa Statens Styrelse, vi ere sikre paa, at Valgerne vilde være med os til at naae Selvstyrelsen og til at faae Folkethinget til at blive Lyngdepunktet i vort politiske Liv. (Lh. Nielsen: Hvad Aarstal skulde det have

været gennemført?) Hvad Aarstal vi skulde have gennemført dette? Dertil vil jeg sige: Naar vi faae et Folkething, der har Evne til at gennemføre det; men skulde vi vente paa det ærede Medlems Aarstal, blive vi vist gamle. Men nu siger jeg til de to ærede Medlemmer: Hvor kunde de underskrive det for 8 Aar siden, naar de efter at have naaet 75 Medlemmer, som ere valgte paa dette Program, nu sige: Nei, nu tør vi ingen Ting for Landstthinget, thi det er jo dog det, de Herrer altid sige: Landstthinget, Landstthinget! Jeg kunde næsten fristes til at sige, at Landstthinget er dog godt for Noget. Landstthinget staa som et Vidnesbyrd om, at Folket skal lære at vælge Mand til Folkethinget, der tør udrette Noget uden at frygte for Landstthinget. Det bliver opdragende for Folkethinget, at Landstthinget staa der paa den Maade. Hvad ville nu de Herrer udrette, naar de komme hjem og sige: Vi turde ikke for Landstthinget, hvad ligger der i de Ord, som de stadig gjentage: Landstthinget og Forfatningen af 1866? Hvad betyder det Andet, end at de Herrer ikke tør (Modsigelse!) Det generer dem, men sandt er det dog, at Landstthinget staa som en Hindring for dem for nu at turde. Jeg vil altsaa sige til den ærede Ordfører, at denne Krusel eller denne nye Opfindelse om, at vi her ingen Ting kunde gjøre imod et Ministerium, der udsteder et Provisorium, med mindre vi have Revolutionen færdig, bliver en ny Opdagelse for Folket udenfor Salen. Det have vi heller ikke hørt før. Nu siger vel ærede Medlemmer gjentagne Gange Noget om, hvad dette Ministerium kan gjøre, og hvad det ikke kan gjøre osv., dersom vi gjorde det og det. Men jeg vil for det Første dertil sige, at jeg ikke tror, at den ærede Ordfører var vidende om, hvad Ministeriet vil gjøre, i alt Fald har jeg ikke hørt ham udtale det paa den 1ste Oktober, og for det Andet vil jeg sige, at, dersom den Lære holder Stik, er det en Selvfølge, at vi saa kun have een Dei her at gaa, mine Herrer, og det er at give efter. Naar Landstthing og Regjering forlange en Finantslov, saa har Folkethinget efter den Lære ikke Andet at gjøre end at give efter, ellers udfiedes der et Provisorium, og saa kunne vi ingen Ting, saa give vi atter efter. Jeg ser ikke, at der i denne Lære fra Ordførerens Side ligger Andet end Underkastelse i alt Fald paa de Andres Naade, og at det ikke er muligt for Folkethinget at have en selvstændig Stilling. Denne hans Theori maatte føre hertil.